

Лист издази према потреби. — Адреса за све што се тиче листа: Journal officiel du Monténégro, Neully-sur-Seine, rue Ancelle (France). — Рукописи остају у редакцији. — Преплата на шест месеци износи три франка за Француску, шест франка за све друге земље. Поједино број по 16 сантима.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

LA VOIX DU MONTÉNÉGRIN.

Journal officiel du Royaume de Monténégro
"GLAS TZERNOGORTZA" (La Voix du Monténégrin)
paraissant actuellement à Neully-sur-Seine,
suivant les exigences du service.

On s'abonne au bureau du journal officiel :
NEULLY-SUR-SEINE, rue Ancelle.
Prix de l'abonnement pour six mois
3 fr. pour la France, 6 fr. pour l'Étranger.

За огласе плаћа се по 10 сантима за сваку ријеч или број, штампани из петитних слова. За сваки оглас, мањи од 50 ријечи: два франка. За понављање огласа: половина цијене. За крупније огласе: према томе, колики простор заузимају (сваки дан размјен петитни од рачуна се као 8 ријечи).

НЕЈИ код Париза, 28. октобра 1917.

NEULLY-sur-SEINE le 10. novembre 1917.

СЛУЖБЕНИ ДИО

М И

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог нашег Министра Финансија и Грађевина, а по саслушању нашег Министарског Савјета, на основу члана 21. закона о чиновницима грађанског реда, постављамо,

за књиговођу Главног Државног Рачуноводства Јосифа Хорејина, досадашњег контрактуралног књиговођу, са годишњом платом од 3000 перпера.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Неји код Париза,

8. (21.) јула 1917.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
М. Вујовић с. р.

М И

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог нашег Министра Спољних Послова, Председника нашег Министарског Савјета, постављамо,

за почасног Генералног Консула у Нанпуљу Јосифа Керну.

Наш Министар Спољних Послова, Председник нашег Министарског Савјета, нека изврши овај указ.

Неји код Париза.

1. (14.) октобра 1917.

НИКОЛА с. р.

Министар Спољних Послова,
Председник Министарског Савјета,
Евгеније Поповић с. р.

М И

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог нашег Министра Финансија и Грађевина, Заступника Председника нашег Министарског Савјета, Заступника нашег Министра Спољних Послова, а по саслушању нашег Министарског Савјета, на основу члана 21. закона о чиновницима грађанског реда, постављамо,

за заступника начелника Одјелња за Грађевине и Саобраћај Тита Смодаку, досадашњег контрактуралног инжењера истог Одјелња, с годишњом платом од 5000 перпера, коју је и до сада имао.

Наш Министар Финансија и Грађевина, Заступник Председника нашег Министарског Савјета, За-

ступник нашег Министра Спољних Послова, нека изврши овај указ.

Неји код Париза,

14. (27.) октобра 1917.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Заступник Председника Министарског Савјета,
Заступник Министра Спољних Послова.

М. Вујовић с. р.

М И

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог нашег Министра Просвјете и Црквених Послова, Заступника нашег Министра Правде, а по саслушању нашег Министарског Савјета, на основу члана 21. закона о чиновницима грађанског реда, постављамо,

за секретара Министарства Просвјете и Црквених Послова Пера Богдановића, досадашњег контрактуралног наставника Богословско-Учитељске Школе на Цетињу, с годишњом платом од 3000 перпера, коју је и до сада имао.

Наш Министар Просвјете и Црквених Послова, Заступник нашег Министра Правде, нека изврши овај указ.

Неји код Париза,

14. (27.) октобра 1917.

НИКОЛА с. р.

Министар Просвјете и Црквених Послова,
Заступник Министра Правде,
д-р Пиро Ђ. Шоћ с. р.

М И

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог нашег Министра Просвјете и Црквених Послова, Заступника нашег Министра Правде, а по саслушању нашег Министарског Савјета, на основу члана 21. закона о чиновницима грађанског реда, постављамо,

за секретара Министарства Просвјете и Црквених Послова Ника Тујковића, досадашњег контрактуралног наставника Велике Државне Гимназије на Цетињу, с годишњом платом од 3000 перпера, коју је и до сада имао.

Наш Министар Просвјете и Црквених Послова, Заступник нашег Министра Правде, нека изврши овај указ.

Неји код Париза,

14. (27.) октобра 1917.

НИКОЛА с. р.

Министар Просвјете и Црквених Послова,
Заступник Министра Правде,
д-р Пиро Ђ. Шоћ с. р.

М И

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог нашег Министра Просвјете и Црквених Послова,

Заступника нашег Министра Правде, ријешили смо и рјешавамо,

да се упразни мјесто контрактуралног вршиоца дужности управника Велике Државне Гимназије у Пећу, Душана Вуксана, који је напустио своје службено мјесто.

Наш Министар Просвјете и Црквених Послова, Заступник нашег Министра Правде, нека изврши овај указ.

Неји код Париза,

14. (27.) октобра 1917.

НИКОЛА с. р.

Министар Просвјете и Црквених Послова,
Заступник Министра Правде,
д-р Пиро Ђ. Шоћ с. р.

ОБЈАВА

— Француско Министарство Трговине, Индустије, Пошта и Телеграфа усвојило је да се преко француских пошта може бесплатно слати кореспонденција и пакети црногорским ратним заробљеницима.

Одосни правилник публикован је у Гласу Црногорца од 14. јуна 1917. и Броју 906.

Неји код Париза,

9. новембра 1917.

Из Поштанско Телеграфског Одјелња Министарства Грађевина.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Приликом промјене владе у Краљевини Италији, измијењени су ови телеграми:

S. E. Mr. le Président du Conseil des Ministres du Monténégro,
Neully.

Appelé à la Présidence du Conseil des Ministres d'Italie il est pour moi un devoir aussi bien qu'un honneur d'adresser à Votre Excellence un salut cordial et respectueux. Ce salut est en même temps une affirmation nouvelle des sentiments de sympathie et de solidarité du peuple italien avec le peuple généreux du Monténégro. Même dans l'heure des difficultés l'Italie garde avec le cœur inébranlable sa foi dans la victoire commune qui assurera la liberté pour tous les peuples et une paix de Justice dans le monde.
Orlando.

S. E. Mr. le Président du Conseil des Ministres d'Italie
Grand Quartier Général
Italie.

C'est un très grand honneur pour moi de prier Votre Excellence, au nom du Gouvernement Royal, d'agréer mes plus vifs et plus chaleureux remerciements pour le message cordial à l'occasion de la formation du nouveau Cabinet Italien qu'Elle préside avec toute la maîtrise d'homme d'Etat éprouvé, avec le patriotisme qui égale celui des grands promoteurs du Risorgimento, et avec l'inébranlable décision et la ferme volonté de vaincre notre ennemi commun et séculaire.

A ses remerciements les plus empressés, le Gouvernement Royal est heureux de joindre ses plus respectueuses félicitations pour Votre Excellence et Ses éminents collègues jouissant de la pleine

et entière confiance de la noble nation italienne par laquelle vous êtes appelé au pouvoir pour triompher des difficultés passagères.

Dans un élan de sympathie de longue date qu'accompagnent les vœux pieux pour la victoire, le Monténégro admire la lutte héroïque que soutient l'Italie, imbuée des traditions glorieuses de l'illustre Maison de Savoie, contre les envahisseurs barbares et les ennemis des droits des peuples.

Cette admiration, pleine de sentiments de devoir et de gratitude, fait battre à l'unisson tous les cœurs monténégrins avec ceux qui combattent si vaillamment en Italie non seulement pour la défense de leur chère Patrie, mais aussi pour la restauration des libertés ravies.

Dans cette solidarité des buts qu'a scellée la confraternité des armes alliées, le Monténégro a toujours puisé sa ferme conviction dans la victoire commune qui, seule, pourra rendre la justice, la résurrection et la paix aux peuples.

Vouiovitich

У пријеводу:

Његовој Екселенцији

Г. Председнику Црногорске Владе

Неји код Париза.

Позван да будем председник Министарског Савјета Италије, сматрам за своју дужност и за част да В. Екселенцији изјавим срдчан поздрав и поштовање. Овај поздрав је у исто вријеме поновна потврда осјећаја симпатије и узajemности народа италијанског према племенитом народу Црне Горе. И у часоцима теškoћа, Италија неколико срца чврста вјеру у заједничку побједу, која ће свијем народима зајемчити слободу и свијету привичан мир. — Орландо.

Њ. Е. Господину Председнику Министарског Савјета Италије

Главни Војни Стан

Италија

Веома ми је асимка част умолити Вашу Екселенцију, у име Краљевске Владе, да изволите примити моју најискрену и најтоплију захвалност на срдечној поруци приликом састава нове Италијанске Владе којој предсједовате са свом ајенитином искусног државника, са онаким родољубљем какво бјеше у оних великих људи који изведоше Рисорџименто, и са несломљивом одлучношћу и чврстом вољом да наши заједнички и ајековни непријатељ буде побједјен.

Уз своју најтоплију захвалност, Гр. Влада је срећна да изрази и своју, пуку поштовања честитку, Вашој Екселенцији и одличним друговима који уживају те поштно и савршено повјерене целокупнога племенитог народа италијанског, повјерене које вам је дало власт да можете савладати пролазне теškoће.

Са пуно симпатија, које потијечу из давног времена, и са искреним жељама за побједу, Црна Гора диви се херојској борби коју води Италија, задихнуто сланим традицијама свијетлости дома Савојског, противу варварских нападача и душмани народнога права.

Тим дивљењем, које је пуно осјећанја дужне благодарности, сложено бију сви срца црногорца, као и срца свијех оних који се овако храбро боре у Италији, боре не само за одбрану своје драге отаџбине, већ и за обнову покорене слободе.

У савјестности циљева, која је Савезничке војске довела до братимства, Црна Гора је вазда наилазила своје чврсто убједијење у заједничку побједу која је једино у стању народима повратити правду, ослобођење и мир. — Вујовић.

Телеграфска агенција Radio у Паризу објавила је 2. окт. овај коминике.

L'agonie de la population du Monténégro envahi

La voix qui nous parvient du Monténégro envahi arrive à nous comme un glas. Elle annonce la souffrance et la mort. Ainsi, d'après les nouvelles publiées dans les journaux suisses une nouvelle révolte a éclaté au Monténégro contre les autorités autrichiennes et les troupes autrichiennes sont intervenues. Dans la capitale du pays, à Cettigné, et au centre du pays, à Podgoritza la révolte s'est étendue et il y a eu des morts parmi les soldats autrichiens et la population civile.

D'après les nouvelles qui ont pu passer la frontière et qui sont publiées dans les journaux allemands, la famine au Monténégro prend des proportions terrifiantes. Les cas de mort par famine sont considérables, menaçant, - pensée angoissante - d'exterminer toute la population. Les journaux autrichiens nous apprennent qu'il meurt journellement 200 personnes, surtout des femmes et des enfants.

Depuis la catastrophe qui s'est abattue sur le Monténégro, on n'a pas réussi à secourir cette malheureuse population. L'ennemi n'a pas permis l'importation, de la nourriture. Les sentiments d'humanité se revoltent devant cette effroyable situation. Nous sommes arrivés à la douzième heure: ensuite il ne sera plus temps de remédier à cette tragique agonie.

Очајно стање народа у заузетој Црној Гори.

Глас који нам долази из заузете Црне Горе, јесте као самртно звоно. Тај глас нам јавља невољу и смрт. Према швајцарским листовима, нова побуна се појавила у Црној Гори против аустријских власти, те су аустријске трупе морале интервенисати. У пријестоници, Цетинју, и у срцу земље, у Подгорици, раширила се побуна, и цало је мртвих глава међу аустријским војницима и домаћим становништвом.

Према вијестима које су се провукле преко границе а које саопштавају немачки листови, глад у Црној Гори страховито отима маха. Велик је број умрлих од глади, и опасност је да ће потаманити све становништво. Аустријски листови јављају да дневно умре двеста особа, нарочито жена и дјеце.

Откако је Црну Гору снашла катастрофа, није се успјело притећи у помоћ народу. Ни пријатељ не да да се храна увози у земљу. У народа се буни осјећај људске чести противу оваквога страховитог стања. Дванаести је час! Ако се још буде потрајало, помоћ неће стићи за времена да отклони ову трагичну агонију.

Neully, le 25 Octobre 1917

Les Monténégrins de Paris ont apporté dernièrement une résolution dans laquelle ils se sont nettement et hautement et hautement élevés contre la campagne indigne entreprise contre les droits souverains du Monténégro et de ses représentants. Ils ont rappelé que le Monténégro en tant que pays indépendant, ayant fait tout son devoir vis à vis de la cause serbe, ne pouvait être légué à qui que ce soit sans son propre consentement et sa participation complète. Ils ont fait ressortir que l'écarte-

ment de la Dynastie Monténégrine, suprême représentant du pays, et qui de plus possède de réels mérites dans la cause nationale, constituerait une attaque à l'honneur, à la dignité et aux droits souverains du Monténégro. Les signataires du manifeste ont conclu en disant que tous les Monténégrins ont toujours eu à cœur de collaborer à la grande œuvre de libération et d'union de tous les Yougoslaves en un Etat indépendant, dans lequel il serait exclusivement réservé au peuple, son propre arbitre, de se constituer sur des bases équitables qui assureraient les droits de tous et de chacun.

Les faits qui ont provoqué cette résolution sont très regrettables. Ils laisseront une trace ombrageuse dans ces jours douloureux mais grands et glorieux pour notre nation entière. Ils seront jugés avec sévérité par le Peuple et l'Histoire. Celle-ci fera amende honorable à la nation complètement innocente et portera son jugement sur certains potentats qu'un bas égoïsme a conduits vers le trouble de notre malheureux foyer. Au lieu de diriger l'énergie des esprits et des cœurs vers des buts qui soient profitables à la nation entière, on éparpille tout ce qui nous reste de force en cet exil anxieux dans la discorde, en portant atteinte à notre beau nom commun de Serbes.

Cette action ambiguë et néfaste, œuvre de mauvaises têtes, de cerveaux malades et de consciences émoussées, a suscité contre elle une réaction, écho de la pure conscience nationale, personnifiée par les signataires de la résolution en question adoptée tant ailleurs qu'à Paris.

Ce mouvement pernicieux, appuyé par la violence, et qui cherche à égaler par la calomnie à indigné les vrais patriotes en les armant d'un courage civique inspire uniquement par une saine compréhension de la justice et de l'égalité. La résolution des Monténégrins de Paris est un acte d'équité et de vaillant patriotisme. Elle est bien l'expression d'une idée directrice de l'heure présente et de l'ère moderne: fraternité et égalité dans les questions intérieures, efforts unis à l'extérieur.

Ainsi comprise, cette résolution, liant les noms et les personnes par les principes modernes de la démocratie, répudie par avance toute tentative d'impérialisme et de concessions forcées. Elle ne différencie pas les partis et les coteries qui se disputent le pouvoir et l'apanage national, mais au contraire elle recrute tous les coeurs patriotes afin de travailler pour le peuple, uniquement pour lui, pour l'unité nationale. Elle ne permet pas que les méritants soient calomniés ou que les perturbateurs de l'union sacrée restent impunis grâce au change qu'ils donnent dans leur prétendue action pour le peuple.

Lorsqu'aujourd'hui l'on demande à la législation moderne de protéger l'honneur du plus misereux des citoyens, comment ne défendrait-on pas dans la même mesure l'honneur de ceux que la volonté du peuple a placés à la tête du Pays? Et cela d'autant plus que leur travail répond aux aspirations et aux intérêts nationaux, ce dont seul le peuple est juge, et non pas des individualités équivoques aveuglées par l'égoïsme ou la vengeance.

A une pareille résolution peut donc adhérer tout esprit loyal et patriote, tout homme imbu d'idées de progrès et de liberté. Elle n'est pas une expression de séparatisme.

Inspirée uniquement par le souci du bien général, elle ne fait pas de cas des titres qui perdent toute prévalence quand il s'agit du bonheur de la nation. Elle

est une défense nécessaire, un geste qui tend à ramener la paix et la concorde dans notre foyer serbe.

Elle donne la main à tout être conscient, sincère et droit. Ignorant les dénominations sonores, mais souvent vides, ce geste est un appel en vue d'un effort commun à tous les patriotes sans distinction de parti où que ce soit, quelque soit le nom qu'ils portent.

Cette directive est celle de la félicité de notre plus étroite patrie d'abord, le Monténégro, et conséquemment de la félicité de toute notre nation serbe, croate et slovène.

Fort de son équité, l'appel est empreint des plus sincères sentiments, ne faisant nullement usage, comme d'aucuns, de toutes sortes de subterfuges, intrigues, persuasions par la force et récompenses pécuniaires.

A une telle résolution, à un tel mouvement, le succès est par avance assuré car toute idée droite et avancée finit par triompher.

LA CAMPAGNE ANTI-MONTÉNÉGRINE

Le numéro 334 du journal anglais «The Near East», paru le 28 septembre, contient un article de M. le Professeur Alex. Devine, membre du Comité philanthropique anglais en faveur du Monténégro, siégeant à Londres sous le nom de «The Montenegrin Red Cross and Relief Fund».

Nous croyons utile de reproduire ici la traduction de l'article de cet ami fidèle et éprouvé de notre pays, à qui tout Monténégrin doit de la reconnaissance pour son action dévouée pour le Monténégro.

«La série d'articles lancés dans la presse britannique et dirigés contre le Monténégro et son Roi sont une manifestation regrettable et tout à fait contraire aux principes de droiture et de loyauté des Anglais. Les Balkans ne doivent pas être considérés comme un terrain où il est permis de jouer au cricket! L'Anglais qui s'occupe des questions balkaniques ne doit pas perdre de vue que la mentalité des peuples balkaniques ne peut être comparée à ce qui se pense et se fait à Londres, Paris, New-York ou Rome. Voilà d'une façon concise comment s'est faite la campagne contre le Monténégro.»

L'auteur expose aux lecteurs anglais ses vues sur les relations entre les deux royaumes serbes, comment les désaccords ont pris naissance et comment certains politiciens inconscients les ont produits; il continue ainsi:

«En ce qui concerne M. A. Radovitch, je ne voudrais en dire que quelques mots. Je le connais bien. Il a été mon hôte aussi bien en Angleterre qu'en France et qu'en Italie. Je ne suis nullement mal disposé envers lui. Je suis d'avis que cet homme s'est tout simplement égaré du droit chemin. Son record politique est si extraordinaire et étrange, qu'il serait curieux s'il ne venait des Balkans. Autrement dit, voilà un homme qui comme Président du Conseil des Ministres Monténégrin s'efforçait maintes et maintes fois de me convaincre de la loyauté et de la fidélité du Monténégro envers les Alliés. Cependant, le même homme prétendant actuellement juste le contraire, fait volte-face et s'acharne de toutes ses forces après la Dynastie Monténégrine qu'il veut mettre bas. Si M. Radovitch s'était maintenu dignement à la hauteur, peut-être serait-il arrivé à un compromis; mais s'étant mis au service des ennemis de son vieux Roi, il travaille contre tout ce que naguère il défendit, ce qui suffit

à le discréditer aux yeux de tous les gens honnêtes et intelligents du Monténégro.

A M. Radovitch se sont joints encore deux ou trois compagnons. Ils se sont constitués en un «Comité Monténégrin pour l'Union Nationale» et s'efforcent de rallier à eux l'opinion européenne.

Pour mieux me faire connaître l'action de ce Comité, M. Radovitch m'a adressé le «Bulletin Monténégrin», organe du Comité, accompagné d'une lettre où il déverse toute sa morve et met toute sortes de scandales à l'actif de son Roi; en réalité il m'a fait une apologie de son travail et de sa politique.

Il ressort de tout cela que M. Radovitch avance contre ce petit pays et son souverain tout ce dont pourraient seuls se servir ses ennemis les plus implacables.

Je suis en mesure de déclarer qu'il n'y a pas un seul mot de vérité dans toutes les attaques et calomnies sur lesquelles se fonde son accusation qu'il porte contre la parfaite droiture et la loyauté du Roi Nicolas envers les Alliés. Je suis profondément persuadé que finalement tous ces subterfuges et ces aménités des adversaires du Roi finiront par sombrer pour la simple raison qu'ils sont faux de fond en comble. Il n'est pas bien de la part de ces deux pays frères, de vider leur vieille querelle ainsi publiquement, sans se soucier d'avantage qu'ils appartiennent tous deux à la même Alliance. A quoi bon tout cela, dans ces moments difficiles où le danger mondial n'est pas encore écarté. Dans ce grand tourbillon la Serbie et le Monténégro représentent pourtant de si faibles parcelles.

Pourquoi agiter tout cela au moment où les deux pays voient se dresser devant eux le spectre de la faim, où leurs internes souffrent également en Autriche et leurs réfugiés en Europe?

Pourquoi employer à cela un seul instant, pourquoi dépenser la moindre énergie pour des attaques aussi déplacées?

Le Monténégro n'a jamais attaqué la Serbie ni son Roi. Il n'a jamais mené une campagne d'intrigues contre elle. Il a toujours souffert d'une persécution continuelle de la part des propagandistes serbes et a toujours généreusement passé outre.

«New Europe», du 2 août 1917, s'exprime ainsi contre le Monténégro:

«La meilleure preuve de méfiance des Alliés envers le Roi Nicolas réside dans leur refus d'agréer son représentant à la Conférence Balkanique qui a eu lieu dernièrement à Paris. Se souciant peu de ce refus, le Roi Nicolas a été assez léger pour publier dans les journaux que M. Eugène Popovitch le représentait à la Conférence. Cependant ce dernier n'y fut pas admis.»

Pas un mot de ceci n'est véridique. J'ai vu de mes yeux la convocation de M. Ribot à la Conférence, à laquelle M. Popovitch a pris part et y a même parlé.

La plupart des attaques sont basses, deux ou trois d'entre elles sont d'une importance particulière. Qu'espèrent-ils donc, ceux qui attaquent? Croient-ils que S. M. daignera accueillir leurs provocations et s'abaisser pour relever les injures calomnieuses qu'ils adressent publiquement à Elle et à son pays? Est-ce bien le moment d'attaquer un Allié?

Il n'y a pas de doute que pour tout esprit objectif l'on n'aurait pas dû tolérer de telles attaques. Il est vrai que celles-ci sont tournées d'une façon telle qu'elles apparaissent être dirigées contre le Roi personnellement, mais en réalité elles le sont contre le Monténégro dans

le but de disposer du sort de son peuple sans son propre consentement. Dans tous les cas, le devoir de notre Gouvernement est de protéger nos Alliés contre de telles attaques et propos fastidieux et machiavéliques. C'est du reste pour cela que dernièrement Sir Edward Carson a protesté à ce sujet.

A titre de curiosité, pour faire voir de quelle méthode usent ces propagandistes balkaniques, je veux parler de la « Déclaration de Corfou » ainsi dénommée, qui fut signée par le Président du Conseil des Ministres de Serbie, M. Pachitch et le Dr Troumbitch, ce dernier au nom du Comité Yougoslave. Dans cette déclaration l'on dispose tout bonnement du Monténégro en le plaçant sous le sceptre des Karageorgevitch, sans nullement se soucier de sa Dynastie actuelle et des désirs du peuple!

Nous constatons d'autre part que le rôle tenu par le Monténégro dans la question yougoslave, est clair et correct, et tel qu'il serait souhaitable qu'il en fut des autres. Le Monténégro n'a nullement envie d'entrer en dispute contre ses frères voisins. Son principe dirigeant est qu'il appartient uniquement au peuple de disposer dans les questions dynastiques et nationales, point de vue qui a été maintes fois exprimé par nos hommes d'Etat les plus autorisés. Le Monténégro fut de tout temps pour l'union de tous les Yougoslaves, mais non pour l'union seule de la Serbie et du Monténégro, autrement dit pour l'annexion du Monténégro à la Serbie, pour la défense de laquelle le Roi Nicolas a perdu son pays. Toutes instigations sur ce point, que ce fut par persuasion ou par force, le Roi Nicolas les considère dans ces moments non seulement comme précoces, mais aussi illégales et anticonstitutionnelles. Le Parlement de Cettigne est seul appelé à décider librement des changements constitutionnels qui se feront dans l'Europe nouvelle, mais nous n'en sommes pas encore là!

La libération des peuples opprimés, le droit de chaque peuple de disposer librement de lui sans aucune autorité qui ne soit consentie, sont les droits sacrés que les Alliés ont proclamé et qu'ils doivent défendre. C'est donc ainsi que le peuple du Monténégro lui aussi pourra librement et en toute indépendance disposer de son avenir. Mais aussi faut-il arrêter ces attaques et diriger toute l'énergie contre l'ennemi commun!

Etant donné que l'Etat Monténégrin, qui malheureusement n'a pas de représentant diplomatique parmi nous, se trouve dans l'impossibilité d'exprimer sa volonté nationale en Angleterre, un devoir nous incombe, à nous tous qui connaissons son glorieux passé — qui n'a jamais été souillé de sang ni de trahison — c'est de nous montrer des amis résolus à l'aider à obtenir ce qui de droit lui appartient. »

ВИЈЕСТИ И НОВОСТИ

Нов Савезник. 27. октобар ов. год. остаће значајан дан у историји Америке, и Сјеверне и Јужне.

Војници најсилније републике на свијету, Сједињених Сјевероамеричких Држава, први пут су ступили у снага борбене линије и генерал Першинг потписао је тога дана 1. комунике америчке војске у Европи.

Истог 27. октобра највећа република Јужне Америке, Бразилија, објавила је рат Немачкој. У пријестоници Рио де Жанеро издао је председник републике, Венеслао Браз, ову прокламацију народу: »Објављујем да је народна

скупштина ријешила и да сам ја одобрио ово рјешење: Члан први и једини. Изриче се ратно стање које је Немачка изазвала противу Бразилије.— Услед тога се председник републике овлашћује да предузме све што је потребно за одбрану народа и земље, и отвара му се кредит за све што му буде потребно у ту сврху.«

Нови Савезник, Бразилија, пространа је 8 и по милиона квадратних километара, а има 25 милиона становника. (Сјевероамеричке државе имају 9 милиона кв. км., али преко 100 милиона становника.) Главна бојна снага Бразилије је у ратном бродовљу које је већ ставила у службу Савезничкој ствари.

Несрећан случај. У данима као што су ови, које данас преживљујемо, ваља нам свијема бити стрпљиви, хладнокрвни, присебни и опрезни. Ваља нам двоструко на ријечи пазити јер сваки је од нас много осјетљивији но у нормалним приликама. Никад не смијемо сметати с ума да се, мада у гостољубивом свијету, ипак у туђој земљи налазимо. Од најмање стотине, од једне једине несмишљене ријечи, могу произићи зле последице које је немогуће поправити. Тако је ових дана из лудо речених ријечи и задивљавања настао неспоразум и свађа, а из свађе крвав двобој између два млада Црногорца, који се врло жалосно свршио смрћу оба двојице. Петар Поповић, ученик авиатике, и Илија Мартиновић, радник у индустријском предузећу, споречкаше се ни око шта и, како су обојица били прете крви, грдно се изасрамачише, из чега је настао двобој у овдашњој Булоњској шуми, у коме је Поповић, а сам задобно тешку рану у трубух. Послије три дана и Поповић је умро у овдашњој америчкој болници. Обојица су били кривни момци који су могли, да је било више присебности, много свјетлији помен за собом оставити. Жалимо обојицу, тим више што је Петровић тамаи био дошао из Америке у намјери да, као авиатичар, послужуи онштој ствари, а Мартиновић прије 8 мјесеца уз неописане тешкоће спасао своју главу из прускога ронства и пребјегао у Француску.

Павле Матановић. Накнадно саопштавамо вијести о последњим частима које су узване нашем официру, француском авиатичару, Павлу Матановићу, дичномом оном члану црногорске омладине који је љетос, високо у облацима, задобно смртну рану у неравном двобоју, кад тројица бјеху ударила на њега једнога. Французи су, не мање но Црногорци, оплакали јуначку погибију Павлову. 17. (30.) јула, пошто му је у Динкерку погреб приређен са свима војничким частима, и другови му положили два дивна вијенца на лијес, његов шеф, командант ескадрије у којој је пок. Павле вршио службу, одржао му је надгробно слово у коме је, у савршеној форми, изразио тугу за прерано палим витезом, и захвалност, коју му, као и своме рођеном сину, признаје племенита ова земља. Дивни говор командантов, — у њему је свака ријеч суза, — хоћемо овдје да сачувамо као драгу успомену на незаборавног нашег Павла. Говор у пријеводу, гласи овако:

»Матановићу! Са нашом жалашћу и са болном симпатијом, коју дођосмо да изразимо твојој својти

мијеша се и дубоко наше дивљење за ону идеју која те је водила у цијеломе твом животу, и која је учинила те си постао онакав дичан војник, каквога смо у теби гледали.

Официре црногорски! Бранимо си своју отаџбину када је допала опасности, свим жаром срца свога. То је дивна станица у историји твога живота, која се је завршила једном јуначком похвалом.

Иза тога, када си у домовини испунио своју задаћу, дошао си нам у Француску и ту си свом својом вољом посветио своје жиће једној јединој мисли, једном једином циљу, а тај је: да осветиш отаџбину. Хтио си у авиатику, јер у авиатици борба је и љепша и опаснија, и крила су те понијела у висине, пут плавога неба Фландрије.

Све твоје особине и све оно у чему си се већ био показао, испуњавало нас је надом да ћеш бити међу најврхунским пилотима, и да си већ сасвим близу да постигнеш успјех. 27. јула 1917. одлето си у извидницу, да још једном не пустиш душманска крила француског, и ту, одједном, нашао си се један противу тројице. Био си војник без страха и узмака, на си борбу прихватио, борбу која је већ почела нагињати теби у корист, јер једнога оне тројице већ си био трепно и оборно. Али тада, једно лудо зрно погоди тебе, тамаи кад си већ био тако близу побједи. Својом енергијом постигао си, међутим, још то, да непријатељу нијеси дао да са зна да те је побједио, по си, ипак раван, ипак сметно на Француску земљу.

За све оно што си био, Матановићу, као и за оно што си учинио, твоје старјешине су ти указале своје дивљење тијем, што су ти додијелиле најдичнију награду војничку: Војну Медалу. У ми твоји другови од ескадрије којој те љубљасмо као пријатеља и као брата свог, доказашемо ти наше дивљење тијем што нећемо имати другу жељу но ту, да тебе осветимо! То ће нам бити тим лакше, што ћемо се борити са оном идејом која је тебе нацилила силним и херојским, а та је идеја: војевати за правду и за слободу.

Paul Matanovitch. Revenant sur l'héroïque mort de notre officier et aviateur dans l'armée française, Paul Matanovitch, nous avons voulu publier aujourd'hui des détails sur les derniers honneurs faits à ce digne modèle de notre jeunesse, qui mortellement blessé dans les airs, succomba sous les coups simultanés de trois ennemis. Non moins que les Monténégrins, les Français déplorèrent sa disparition héroïque. Ses obsèques eurent lieu le 30 juillet à Dunkerque avec tous les honneurs militaires. Ses camarades d'Escadrille déposèrent sur le catafalque deux magnifiques couronnes et son chef, le commandant de l'Escadrille à laquelle appartenait feu Matanovitch, prononça son éloge funèbre dans laquelle il exprima d'une façon éloquent la douleur causée par la disparition précoce de ce héros mort au champ d'honneur, auquel la France gardera de la reconnaissance comme à ses propres enfants. Nous avons voulu conserver dans le coeur de ceux qui le liront, ce touchant discours, dont chaque parole est une larme versée sur la tombe de notre inoubliable Paul Matanovitch:

»Matanovitch, A tous les regrets, à la douloureuse sympathie, que nous sommes venus exprimer ici à tous les vôtres, il se mêle un sentiment plus grave et plus profond: c'est une profonde admiration pour l'idée qui a dirigé toute votre vie et qui a fait de vous le superbe soldat que nous avons vu.

Officier Monténégrin, vous avez défendu votre patrie en danger de tout votre coeur et de toute votre ardeur. Et c'est là, dans votre vie, une page d'histoire splendide puisque

cette page se clôt par une citation héroïque.

Puis, lorsque votre tâche a été accomplie là bas, vous êtes venu en France et de toute votre volonté, vous avez dévoué votre existence à cette seule pensée, à ce seul but: "Venger votre Patrie". Vous avez voulu l'aviation parce que le combat y était plus beau et plus dangereux et vous êtes parti à tire d'ailes vers le ciel bleu des Flandres.

Toutes vos qualités et tout ce que vous aviez déjà accompli faisait prévoir en vous un pilote de première valeur et déjà tout près du succès. Le 27 juillet 1917 vous partiez en patrouille pour, une fois de plus, interdire à l'ennemi le ciel de France et, tout à coup, vous vous trouviez en face de trois adversaires. Parce que vous étiez un soldat sans peur et sans reproche, vous avez aussitôt accepté le combat et ce combat déjà tournait à votre avantage puisqu'un de vos ennemis piquait rapidement au sol tout désemparé. Mais une balle stupide est venue vous frapper, tout près de la victoire pourtant votre énergie toutefois a enlevé à l'adversaire la certitude de sa victoire puisque vous avez su, malgré votre blessure, revenir sur le sol français.

Pour ce que vous étiez et pour ce que vous avez fait, Matanovitch, vos chefs vous ont prouvé leur admiration en vous décernant la plus belle récompense du soldat: la Médaille militaire. A notre tour, nous, vos camarades d'escadrille qui vous ont aimé comme un ami et comme un frère, nous vous prouverons notre admiration en n'ayant qu'un seul désir: vous venger. Et cela nous sera facile puisque nous lutterons avec la même pensée qui vous a fait si grand et si héroïque: combattre pour le Droit et pour la Liberté.»

† **Мих. Буквић,** професор и управитељ гимназије у Никшићу, преминуо је, иза кратка боловања, мјесеца септембра у Никшићу. — Био је родом из Гацка. Жарко родољубље према Црној Гори урођено свима Херцеговцима, довело га је, пошто је довршио своје школовње, у Црну Гору, да јој стави своју младу снагу на расположење. Како се је, још као млад гимназиски наставник, одликовао међу друговима, то је убрзо унапријеђен за управитеља гимназије у Подгорици. Као човјека јана карактера, народ га је изабрао за посланика у Народну Скупштину, којој је неко вријеме био и секретер. Мирна природа, правилан поглед на наше политичко и друштвено стање, привукли су му велик број пријатеља и поштовалаца. Као наставник, био је не само добар педагог, но и прави отац ученицима који га нијгда заборавити ћеће. — Оставио је за собом жену и четворо нејаке дјете. — Држава и друштво губи заслужна члана, породица добра оца, а школа вриједна учитеља. Вјечан ти помен и хвала, драги наш друже, Михајло Буквићу!

† **Милован Бошковић,** судија обласнога суда цетињскога, преминуо је на Цетињу, у 44. години свога живота. — Погојник је био необично савјестан чиновник те је уживао веома висок углед у нашем друштву. Смрћу његовом не губи само његова породица и одани му пријатељи, него и држава губи одлична радника од кога је имала још много очекивати. — Вјечан му помен.

Одликовање. Господин Нико Јовићевић, командир у црногорској војсци, бивши помоћник шефа штаба у Ловћенском одреду ступио је прије годину дана у француску војску, у којој је постављен за капетана пука у чувеној Страначкој Легији.

У биткама овогодишње велике офанзиве истакао се на челу своје чете, те је ових дана високо одликован од врховнога команданта француске војске, генерала Петена, тијем што је именован и похваљен у дневној наредби, које одликовање повлачи засобом Војни Крст са палмом.

Службено извјешће о томе гласи:

Division du Maroc.

1ère Brigade.

Regiment de Marche de la Légion Étrangère.

Extrait de l'Ordre N° 5673 D

En vertu des pouvoirs qui lui sont conférés par la Décision Ministérielle n° 12285 k du 8 août 1914, le Général Commandant en Chef a fait, à la date du 20 Septembre 1917 dans l'Ordre de la Légion d'Honneur, les promotions et nomination suivantes:

Chevaliers.

M. *Yovitchevitch*, Nicolas, Capitaine au Régiment de Marche de la légion Étrangère (Active):

Excellent officier d'un remarquable courage et d'une énergie digne d'éloges. A mené le combat du 20 Août 1917, au tête des premières vagues, avec une ardeur et une décision qui ont fait l'admiration de tous. Dans son élan, atteint l'objectif final avec une heure d'avance, dépassant nos propres barrages d'artillerie, contribuant à la capture de deux canons et de nombreux prisonniers. Blessé au cours de l'action, a conservé son commandement.

La présente nomination comporte l'attribution de la Croix de Guerre avec Palme.

Signé: Petain.

Дивизија мароканска,

1. бригада.

Пренадлежни пук Страначке Легије извод из наредбе број 5685 Д.

На основу власти која му је повјерена рјешавањем министарским бр. 12285 К. од 8. авг. 1914. Врховни Командант произвео је и именовоао је у Почасној Легији за кавалера

г. Никола *Јовичевић*, капетана у Пренадлежном Пuku Страначке Легије:

одлична официра особите храбрости и похвале достојног прегнућа. 20. августа 1917 водио је борбу, на челу првих јуриша, са заносом и одлучношћу, којој су се сви дивили. У свом полету стигао је да за један сат раније изврши своју задаћу, пренавши препречну наљбу наше артиљерије и доприневавши освојењу два тона и заробљењу многобројних непријатељских војника. Био је рањен у борби, али командо је даље држао.

Ово именоване повластица са собом одликовање Војним Крстом са палмом.

Петен.

Гидујемо се искрено овом одликовању и честитамо му га.

Прилог Црвеном Крсту. Комитет Црногорског Црвеног Крста у Женеви изриче своју захвалност г. Веселину Секуловићу на добровољном прилогу од 25 швајцарских франака.

Заступници Пољске. Савезничке владе службено су призвале Пољски Комитет који установљен уз пристанак свих Пољака у Америци, Русији, Француској и Британији. Председник је Комитету Роман Дмовски, са сједиштем у Паризу; Представнику Енглеској, конт Ладислав Лубовски; представник у Америци, Падеревски, прослављени пољски умјетник музичар. — Сврха Комитету јест извођење великога политичкога програма на коме пољски народ ради већ 150 година: у спостављење независне и слободне Пољске државе, којој се мора дати и приступ на море. Комитет води веома активну политику и намјерава образовати пољску војску која ће се, све до коначне побједе, борити на француском и руском фронту.

Из страних листова:

»Филелеттерос« *La Liberal*, лист Вештачествене странке у Паризу, који се штампа на Француском и грчком језику дошло је у свом проширеном броју сапуно симпатије на писан чланак уз слику Њ. В. Краља Госодара. Најновији број истога листа доноси веома пријатељски написан чланак о Црној Гори и будућности која јој предстоји кад се једном коначно утврди мир на Балкану.

L'Illustration, најугледнији илустровани лист у Паризу, дошло је ових дана, између осталих слика са пута Краља Италије на француски фронт, и врло лијепо фотографију са састанка Краља Виктора и Краља Николе у Неји.

L'Image, илустровани лист који налази у Паризу посветио је цео свој најновији број Црној Гори.

Осим двије веома добро усвијеле фотографије Њ. В. Краља Госодара и Краљице, доноси слику радонице нашег Црвеног Крста са Њ. В. Книжницама, доноси ликовне чланове Кр. Владе, кућу на Његушима у којој се родило Краљ, и све то пропраћа сходним симпатичним чланком о Црној Гори.

За 24 сата у Америку. Лорд Норклиф, чувени посједник великих енглеских листова, носи се мишљу да уреди поштански саобраћај на еропланима око цијеле земљине кугле. Он и не сумња више, да ће, иза овог рата, и најудаљеније колоније ваздушним путем стигати у вези са Енглеском, и да ће се, у ту сврху, употребљавати огромни ероплани који ће летјети брзином од 320 километара на сат. — Како од Енглеске до Америке има 5000 км., то се он нада да ће ероплан бити у стању ту даљину прелетјети за 24 сата. Ваздушни пут, међутим, не смије водити густом маглом, као што су магле на сјеверу Атланског океана, између Енглеске и Канаде, и стога се помишља на то да се пруга спроведе преко Португалије, између Лисабона и Њујорка, који леже на истој линији земљине кугле, нема онакве магле као што је има горе, на сјеверу. Осим тога, — португалска острва Азор леже, од прилике, на по пута између Европе и Америке, и ту би најзгодније могла бити станица прекоморским еропланима. — Лорд Норклиф намјерава још ове зиме покушати да изведе свој план.

Њемачки губици. Ових дана је у Рајхстагу рекао чувени Њемачки социјалиста Ледерер: »Потпуно нам је равно милион и по војника, 3-4 милиона их је ранено од којих су 2 милиона потпуно онеспособљени. Изгубили смо, дакле, у ове три године, шест милиона најбоље снаге нашег народа.

Њемачка шпионажа. У руском јавном мњењу изазвали су сензацију некаки официра Колаковскога којег су Нијемци били заробили 1915. и који је »утекао из ропства«. Није утекао по су га Нијемци навлаш пустили да утекне, пошто је обећао да ће радити у њихову корист тек дође у Русију. У свјед његових исказа — тако јавља париски Bureau de la presse russe — похаштене су извјесне личности у Русији.

»Обећали су ми« исказа је исти Колаковски пред комисијом, »милион рубаља ако успијем да склопим великога књаза Николаја, у којему Нијемци гледају свога најопаснијег непријатеља. — Сем тога, обећали су ми 200.000 рубаља, ако могаћем бацити у ваздух железнички мост преко ријеке Висле код Варшаве, и 200.000 ако наговорим команданта тврђаве Новогеоргиевск да преда град Нијемцима, а том команданту су обећали милион рубаља. — Нијемци се највише боје тројице руских гојствова: Бруселова, Иванова и Рускога, напротив пак, јавно се ругају руском генералу Рејенкамифу и Сиферсу, јер њихова стратегија, иако нехотично, само је ишла на руку и емачком генералском штабу!

Из Консулата. Кр. Пр. Посланство и Генерални Консулат у Паризу умјелага нас да објавио:

Са насше, прелазне, листе, које се виде и друге сличне послове, канцеларија у Посластву и Консулату одређена је свакодневно само од 11 сати до подне, и од 4 до 5 сати по подне. Бедјелом и празницима канцеларија се не отвара.

TRIBUNE LIBRE СЛОБОДНА ГОВОРНИЦА

Monsieur le Rédacteur,

Durant ces jours difficiles que nous vivons, nous tous Serbes, vos paroles contenues dans le N° 31 de la "Voix du Monténégrin" nous sont parvenues; nous y voyons non seulement une remarque sincère mais un conseil réfléchi de frère à frère, donné après un mûr examen de tout ce qui se fait parmi les Serbes réfugiés.

En effet, M. le Rédacteur, nous devons ménager l'énergie du peuple serbe et nous efforcer de la conserver pour l'œuvre de l'unité nationale. En vérité, il faut que nous regardions avec courage et clairvoyance la réalité en face; après cela nous serons à même de tirer de saines conclusions sur le point de savoir: de quelle façon nous devons défendre et réussir à sauvegarder les intérêts serbes, et au moyen de quel travail et de quelle collaboration les justes exigences serbes seront actuellement le mieux satisfaites? La réponse à cette question paraît claire et facile aux yeux de tous ceux d'entre les Serbes qui servent sincèrement la cause serbe et ont mis leur vie à son service.

Ceux auxquels je viens de faire allusion savent comment il faut travailler pour s'être déjà essayés à cette tâche; ils s'efforcent depuis un certain temps déjà de laisser de côté les questions dynastiques et autres artificiellement créées et concentrent leur effort à la réalisation du bien-être de la nation et à s'unir, joignant dans ce but leurs forces aux forces dont dispose le peuple serbe.

Cette union ne saurait être entravée, nous le croyons du moins pour le moment (cette croyance repose sur des faits récemment exposés) par les dynasties; au contraire, ces dernières, loin d'empêcher cette union peuvent être dans une union serbe bien organisée, d'une utilité énorme.

Vous pouvez être convaincu M. le Rédacteur, que la question soulevée un peu plus haut ne se posera même pas pour mes compatriotes qui travaillent à l'amélioration du sort du peuple serbe tant éprouvé. Au contraire, ils voient dans cette question un produit de cerveaux spéculatifs pour lesquels le souci des intérêts serbes vient après bien d'autres préoccupations.

Esperons qu'il se rendront bientôt à de meilleures idées; cet espoir repose sur des preuves qui se sont fait récemment jour d'une façon éclatante.

Non, cent fois non, nous ne devons pas nous permettre de réintégrer nos foyers dévastés, imbus d'esprit de querelle et ce que nous devons à tout prix nous défendre c'est de montrer à nos alliés un spectacle autre que celui d'héroïques soldats, spectacle qui pourrait nous faire passer pour des gens sans culture.

Les raisons qui me poussent à vous adresser ces lignes sont d'une part la remarque dont il est parlé plus haut et d'autre part le discours prononcé par S. M. le Roi de Monténégro le jour de son anniversaire de naissance. Les paroles du Roi, par lesquelles il engage les Monténégrins, dont le nom est célébré dans le monde entier pour leur héroïsme, à aimer les Serbes de Serbie comme eux-mêmes, ont fait une grande impression sur mes compatriotes qui s'en souviendront longtemps.

Quand, avec l'aide de Dieu, nous rentrerons dans nos foyers, nous répéterons avec les prières pour le repos des âmes de nos héros ces paroles sur leurs tombes, y voyant la plus grande récompense pour les vies sacrifiées sur l'autel de la patrie.

Fussent les espoirs des Serbes être pleinement réalisés! Lorsque nous aurons apaisé la faim de ceux qui se débattent dans la pire misère, lorsque nous aurons consolé ceux qui souffrent, lorsque nous aurons préparé tout ce qui sera nécessaire à notre vie nationale future, soyez convaincus que tous ceux d'entre nous qui seront en vie ce jour-là se rendront compte que dans la nation serbe il y aura de la place non seulement pour tous ceux qui se retrouveront dans leur pays mais pour bien d'autres.

Ce jour-là toutes les intrigues auront sans doute vécu et les intrigants qui provoquent aujourd'hui notre hilarité et au sujet desquels ces paroles nous viennent à la mémoire: « Pardonnez-leur, mon Père, car ils ne savent pas ce qu'ils font », auront disparu.

Un citoyen de Serbie.

СЛУЖБЕНИ ОГЛАСИ

ОГЛАС.

16. априла 1917. у 6 и по сати по подне, умро је болници "Umber-to 1" у Риму Милан Доичар, стар 35 година, привремени чиновник Црногорске Банке, нежељен, родом из Сиска; сахрањен је 18. априла 1917. у 9 сати прије подне, на гробљу Cimitero al Verano у одјељењу бр. 16., редни бр. 20., а у нарочитом гробу бр. 19.

Инвентар о заоставштини састављен је од стране Краљевског Генералног Консулата у Риму. Заоставштина се састоји из неколико писмених докумената.

Позивају се сви који претендују на наслеђство на основу закона, да своје пријаве поднесу Министарству Правде.

Позивају се сви повјерници које је, по закону, заоставштина односно наследници, дужна намирити, да своје тражбине неодложно поднесу.

Поменути интересити могу ставити сходне приједлоге односно управе оставинске имовине и обезбјеђења њихових права.

Из канцеларије

Кр. Министарства Правде.

Број 183

Неји код Париза, 17.(30.) октобра 1917.

СИТНИ ОГЛАСИ

Мајор Милош Радовић, интерниран у Карлштајну, расписује за своје сестрице, синове Саво Вошковића, Вука Михајила, Владимира и Машана Бошковића, који су се сирштемком 1915. налазили у Одеси (на адресу: Одеса, Херул. 24. Кв. 15). Ако ко зна што о њима, уљужно се умолава да обавјести: Comité de la Croix Rouge Monténégrine. Genève, rue Candolle 15.

Перипа Почек, из Никшића, тражи свога сина Јову, који је већ 18. година у Сјеворној Америци, а последних осам година нема о њему гласа. Може се пријателј и добри људи који би што знали о Јови, да јаве уредништву "Гласа Црногорца."

Мићану Пламенцу, Toporah, Nevada U.S.A. — Лабуца М. Милић вас моли да јој одговорите, знате ли шта о њеном мужу Марку. Она и деца здраво су. Нека јој се Марко јави и помогне. На адресу: Comité de la Croix rouge Monténégrine, Genève, Suisse. Rue Candolle.

Томо Марџокић, из Старог Бара моли за вјести о браћи Мату и Петру, који се налазе у Каиро, Cordonnerie Française. Мати и он добро су али су за њих двојицу веома забринуте. Одговор се моли на адресу: Tomo Zagarcin, Université, Genève, Suisse.

Петко Ђукановић, из Дајбаба расписује за свог оца Блажа, који се последњи пут јавио у Minnesota, Box 555. U. S. A. Моли одговор на адресу: Pero Vucotitch, Podgorica, Montenegro.

Ошмир **Милош С. Каваја**, из Доброског Села тражи Андрију М. Кавају (Ро. Box 451 De Kall Illinois U. S. A.) Моли се за извјешће преко адресе: Croix Rouge Monténégrine. Genève, Suisse, Rue Candolle.

— Гаје је **Љубомир Вуксановић**, свршени правник? Тражи га брат, Шћепан Вуксановић-Јовановић, интерниран у Угарској, у Волдогасону. Нена му се јави преко црногорског Црвеног Крста у Женеви. Адреса му је Stcheran Vuksanovitch, N° 39957. Bar 111 Boldogaszony, Hongrie.

— Пери Баконовић, тражи свога шуру **Велимира Дрецуна**, брата црногорског Кадетског Корпуса, који је при евакуацији Улицина одступио са старијим му братом Луком Дрецуном. Ако ко што зна за поменути двојицу, моли га братски да ми пише на адресу: Pero Giacovitch, monténégrino profugo. Lipari, Italia, Messina.

— Гаје је **Милован Гаврилов Милатовић**? Тражи га интернирани капетан Петар Милатовић. Ако ко што зна, моли се да јави на адресу: Шћипа Saranovitch, perjanik, Neuilly s Seine, Boul. Victor Hugo 58. France.

Прва Српска Обућарска Радња у Паризу

Петар Судар

дипломирани обућар

9 Rue Git - le - Coeur 9

(Metro: St. Michel)

По мјери се израђују све прсте обуће и прилажу се сваколико поправке. **Свој своје!**

Уредник, професор Петро Богдановић

Le Gérant: Edmond Luquin

IMPRIMERIE UNIVERSITAIRES, 46, RUE SORBONNE, PARIS 4e. DIRECTEUR

Све што се тиче "Гласа Црногорца" писма, рукописи, претплата, огласи, листови адресује се овако:

Journal officiel du Monténégro
Neuilly-sur-Seine
rue Ancelle

France